

Copyright: HARASZTHY hugy.

Sárospataki
Ifjúsági Közlöny

XXXVI. évfolyam. 1. szám. 1919 november.

Főszerkesztő: Társzerkesztők: Felelős szerkesztő:
Illyés Bertalan Molnár Béla és Koncsol János Szendrey László

Előszó. Irta: Szendrey László, felelős szerkesztő.

Az Ifj. Egylet bizalma ismét engem bízott meg, hogy újtára bocsássam az ő szószólóját: az Ifjúsági Közlönyt.

Első s legkedvesebb kötelességemnek tartom, hogy üdvözljem a Közlöny olvasó közönségét s kérjem, hogy azt a szerető gondos támogatást, amelyet a Közlönnyel szemben 35 éven át tanúsított, tartsa meg velünk szemben fokozott mértékben ezután is.

Nagy veszedelemből menekülten, de csapásoktól és szenvedésektől megviselten állunk most a mi nagy veszedelemből menekült, de csapásoktól és szenvedésektől megviselt olvasó közönségünk elé. A kommunisták rabló uralma minket is megviselt és anyagilag csaknem teljesen tönkre tett. Csak a szeretet az, és az ősi hagyományokhoz való törhetetlen ragaszkodás, ami megindíttatja most velünk a lapot. S csak a szeretet és a megértő, lelkesültni tudó emberek áldozatkészsége tehet képessé bennünket annak megtartására.

Kérem a közönséget, ne vonja meg támogatását tőlünk akkor, midőn koldus szegényen bár, de nemes ambícióval újra felvesszük az elejtett fonalat.

MALLER SÁNDOR

Írta: —a.

Kioltották orvul, erőszakosan. Tiszta, egyenes lelke útjában állott valakinek és elküldte oda, hol hazáját fellelte. Minden szentért és nemesért lángoló szíve meghidegülésében, kiszenvedett egy darabja az emberi életben még munkálkodó igaz léleknek, mely ellen írtó harcot indított a mai zavarosban halászni szerető önző közszellem. Jaj nektek, ti még itten botorkáló önzetlen emberek, mert földi sorsotok ugyanez lehet: egy alattomos golyósvítés és biztos találat. Arra kiképezték magukat az emberek igen jól, hogy biztos kézzel megsemmisítsenek derék egyéneket és ártatlan családokat, de arra sohasem gondolnak, hogy ugyanolyan biztos kézzel emeljenek fel elhagyottakat. Maller Sándor ezt cselekedte. Mint a szegények főiskolájának tanára, szent lelkesedéssel karolta fel a törekvő, magasabb szellemi színvonalra vágyó ifjúságot, teljesen elfogulatlanul, a főcél szempontjából bírálva azt. Ez a főcél pedig a szellemi és erkölcsi tökéletesedés. Bár a mennyiségtan és természettudományok előadója volt, még sem maradt meg azoknak anyagi alapján, hanem felülemelkedve, az örök isteni szellemben olvadt bele. E magas nézőpontra állva vezetett bennünket anyagi téren bámulatos pontossággal, szellemi téren pedig áldott lelke nemességével és tisztaságával. Talán éppen az okozta vesztét, hogy nem tudott részrehajló, megalkuvó lenni, talán a minden érdektől független, de azért mindenkit szeretni és mindenkéért dolgozni tudó lelke ütközött össze egy elvetemültnek önző vak-ságával? Mindegy. A golyó talált. Ő nincs e világ szemében, de van, de él a mi örökké tisztelő, hálás és kegyeletes szívünkben; van és él a minden hű munkást gazdagon jutalmazó örök nagy bíró: Isten előtt, kinek egy kijelentése a Maller Sándor erőszakos kimúlásában jut tudomásunkra.

Megdicsőült lelke behinti a vele együtt lesújtott szíveket a gondviselésben való megnyugvás mindig gyógyító balzsamával, az általa előttünk feltárt földi életpályát pedig az égi megjutalmazás hervadhatalan virágaival.

Ő érettünk adta élte legjavát, mi kérjük számára az égnek örök áldását.

Szeressük egymást.

*Ha őszi estén látok Valakit,
Kinek az arca bús és halovány:
Mehajtom néki a lobogómat
S úgy üdvözlöm a bánat alkonyán.*

*S mert bús, merengő, meghatott és méla,
Én is voltam már őszi alkonyon:
Intek néki, hogy — hajh — szeressük egymást
Szent Valakikről én is álmodom.*

Rövid fohász a Büszkeséghez.

Óh Büszkeség! egyetlen drága kincsem,
Amit örökbe ősapám hagyott!
Elődbe hajtom most szomorú főmet
S hozzád szállnak e rimes sóhajok.

Fordítsd el tőlem fejedelmi arcod
És egy pár percre hagyd el szívemet.
Csak mig ajkam egy pár hizelgő szót mond,
Csak mig előtte letérdepelek!

Fordítsd el tőlem fejedelmi földet,
Óh Büszkeség, te isteni örök!
. . . Ne lásd a dacos kurucok utódát,
Amint egy csókért térdem könyörög . . .

Szendrey László.

Dr. RÁCZ LAJOS

Irta: I. B.

A főiskolának ünnepe volt, ünnepelte egyik professzorát, aki harminc esztendeje viseli szívében az ifjúság tanításának nehéz gondjait. Méltán ünnepelte őt az egész főiskola, méltán rakta már-már őszülő fejére a szavak babérkoszorúját.

Nem jutalom ez az ünneplés, csak elismerés. Nem erőszakolt formalitás, hanem a szívünkben élő jövő szeretet halvány tükörképe. Még ha saját beszédének idézetét vesszük is, „Az érdem ott kezdődik, ahol a kötelesség végződik“, akkor is több az érdem ahhoz, hogy jutalmazni tudnánk. Harminc munkásév, egy szép életnek kristály darabjai nemes platinába foglalt gyöngyszemek, köztük van az ifjú tanár vasszorgalma és ambíciója, de benne van az érett férfi fáradhatatlan munkája és kitartása is.

De mi kicsinyek is vagyunk arra, hogy érdem szerint méltányoljuk őt. Mi nem voltunk tanúi a múlt évtizedek munkásságának, mi csak a harmadik évtized utolsó pár esztendejének éreztük meleg szeretetét. Ezek az évek pedig a közös veszedelem és közös szenvedés évei voltak. Az összetartozás érzete még közelebb hozta őt az ifjúsághoz. S mikor a háború egy-egy iszapos áradata már-már elnyelt bennünket, mikor a közös szerencsétlenségen kívül még apai fájdalomat is érzett messze keletre hurcolt fia után, s mikor mindenki fejevesztve és tanácstalanul állott, ő akkor is úgy járt közöttünk komoly, de szelíd tekintetével bátorítva, bölcs nyugalomával biztatva, atyai jóindulatát éreztetve.

Igy lett előttünk a puritán egyszerűség, pontosság, lelkiismeretesség nemes példaképe, így szerettük meg és így is fogjuk szeretni s minden ünneplés kevés ahhoz, hogy tartozásunkat szürke szavakkal leróhassuk.

Lyra.

Alkonyi csend — szürke diák szoba . . .
Áldott magány bús őszi estelen . . .
Fülem rég múlt nóták után kutat
S rég zárt fiókot nyit fáradt kezem.

Semmi . . . csupán néhány száraz virág
Néhány betű egy régi levelen
Avúlt parfüm . . . néhány kis szürke szó . . .
. . . Könnyben úszik két álmodó szemem . . .

Óda a Békéhez!

Szined előtt im', térdet fejet hajtok
S csendes imával hozzád felsóhajtok,
Hallgassd meg imám, anyja minden jónak,
Isteni Béke!

Nem sok esztendő szállt el még felettem,
De sok-sok sebtől vérzik már a lelkem,
Sok, nagy csatában le verettem rútúl,
A könnyem most is fájdalomtól csordúl,
Nem öröm bére!

Vedd kegyesen hát zászlóm tépett rongyát
Most, hogy feladom bús harcaim frontját
S szállj a szívembe ragyogó lakodból
Isteni Béke!

Arcképre

Böskötől kaptam, akit szeretek hugomnak nevezni.

*Emlékezés! fogadd im' átadom,
Hogy őriznéd meg drága arca mását!
Ne szürkítse meg fényét unalom;
Profán szemek, hogy soha meg ne lássák.*

*Im' átadom, hogy őrizd szeme kékjét
Égjen örökké benne az igézet,
Ne lásson soha olyat, ami búsít,
Még ami rút is, lássa csodaszépnek!*

*Őrizd aranyló haja csodás selymét,
Hogy a Tél dérrrel soha be ne lepje!
A Gond homloka hamva felett szálljon
Könnyű szárnyon, mint rövid éltű lepke.*

*Őrizd ajkának szelid, szép mosolyát —
Mindig ily szépen s szeliden nevesse, —
Hogy mindig vágyjam drága arcát látni,
Hogy szépnek lássam mindig és szeressem.*

Szendrey László.

Régi történet.

Irta: Szendrey László.

Leírom ezt a történetet azoknak okulására, akik verőfényes őszi délutánokon ifjan és szomorúan keresik a magányt. A szerelmes fiatal urak okulására írom le, akik árnyas és furcsa betűkkel ékesített fák között, vagy elhagyott utakon szeretnek kóborolni s míg az ódon házak felett áttűző napsugár vállukra fekszik. szelid vágyakozással gondolnak a Szép-re, aki mosolyogva és vidáman fog jönni a cukrászda vagy a várkert felől, hogy néhány édes és szerelmes szót váltson a lovaggal, aki várja.

Leírom ezt a régi történetet, mert minden mulandó és változik, csak a szerelmesek és a régi utcák maradnak ugyanazok.

Még akkor ifjú voltam (Mert — hajh — nagyon régen, egy virágos tavaszon, mikor az iskolakertben kékszemű kisasszonykák tanulgatták a Horatius édesszavú poémáit s a sarki cukrászdában fehér bóbításon mosolygott a fraulein — én is voltam fiatal. Én is szerettem elhagyott utakon járni és zivataros téli délutánokon, amikor a Szál erdőben fagytól hasadoztak a fák, órák hosszat álltam az iskola előtt, mert nem szerettem volna elmulasztani az alkalmat, hogy lássam Őt, aki szomorúan és hidegen bölintott, mikor halk köszönésemet elrebegtem. Vágy őszi éjszakákon, soha nem sejtett csalódások előestéjén, én is szerettem megállani csipkefüggönyös, halványfényű ablakok alatt s míg mellemet elfolytott sóhajok feszítették, szerettem elhallgatni az ódon zongora halk panaszát, amelynek megkopott billentyűin mélézva járt ide s tova a hercegnő késsel érezett kis fehér keze. De elszálltak az évek és Jónás Jancsi a szerelmes diákok és inkognitóba járó herceg kisasszonyok cigányprimása, holdvilágos éjjeleken, már nem jár velem a régi utakon, hol sárgára festett ódon házakban rózsaillesztésű csipke párnájára borúlva, nyitott szemmel álmodik a vár kisasszony. Elpártolt tőlem az ifjúság és ha Jónás Jancsi véletlenségből meg is áll a régi ablakok alatt, új nótákat húz, mert új lovagok állnak a háta mögött kapufélnek dőlve, akik nem szeretik a régi nótákat, mert bánatosak és könnybe borítják a szerelmesek szemét).

Ismétlem: rég volt. Ifjú voltam és Sylvesternek hívtak. Akkoriban messzi vidékeken jártam, ahol őszi alkonyatokon roskadozó várak árnyai dőlnek végig a sárguló avaron, hogy betakarják éjszakára a későn nyíló vadvirágok százát. Szemem sokszor révedt el a pusztu-

lásnak induló táj felett s míg füleim rég feledésbe ment multak zenéjét hallgatták fehérarcú várkisasszonyoknak kurizáltam, akik mellett ülték a mohos bástyafokon. (Mert a kisasszonyok szerettek a bástyafokon ülni, nekem pedig, ha fehérarcú hercegnőket látok, még ma is megdobban a szívem bár már homlokomon elsáncolta magát az öregség).

Ültünk a bástyafokon és szépeket mondtam a hercegnőknek, mert költő voltam és értettem a széptevés mesterségét. Mosolyogtak és a kisebbik várkisasszony szelíden emelte rám azurkék szemét, majd mikor a nap eltűnt a kék hegyek mögött és az égen feltűnt a sápadt arcú hold, sétára indultunk, hogy megtekintsük a falut, amely némán húzódott meg a vár alatt, ahol egyenes sudaru rezgő nyárfák őrködtek álmai felett. A két hugom — mert úgy neveztem a hercegnőket mivel ifjú voltam és szerettem a régi hangzású szép szavakat — karját nyújtotta nekem s míg én egy régi keringő melódiáit füttyörészttem halkan beszélgettek az apródokkal, akik ábrándos szemekkel nézegették a két karom alól kikandikáló pici kis kacsókat.

Mert az apródok szerelmesek voltak az ifjabbik hercegnőbe s itt kezdődik a történet, amelyet el akarok mondani.

Ismétlem szerelmes volt a két apród s hosszú éjszakákon, amikor különös és szomorú tekintetű lovagok szellemei csörtették kardjukat az ódon falucska főutcáján, álmatlanul találta őket az éjfélelő óra, mert a fehér arcú hercegnőre gondoltak, aki nem tudott közszólók választani. Bálintnak hívták az egyiket, mert szomorú tekintetű volt és szerette az érzelmes verseket, amelyek alá a nagy Balassa gróf írta magyaros hangzású nevét. A másik lengyel volt és Tihamérnak hívták. Cigány előtt szeretett táncolni és ilyenkor magasra tartotta jobb kezében a serleget, amelyből a fehér arcú hercegnő egészségére ivott.

Szépek és szomorúak voltak. Éjtelen éjféleken, ha elérkezett a szellemek és kísértetek órája, ódon épületek folyosóin, vagy gondozatlan kertek begyepesedett utain lehetet őket látni, amint a holdfényen sétáltak és egy hajlott kőrisfa tövében kockát vetettek, hogy kinek legyen jogában a várkisasszony színe előtt térdet hajtani, amikor a hoppmester ezüst gombos botja megadja a jelt a mazurkára. Kerestet vetett ilyenkor magára az alabárdos űr a bástyafokon s elfordult, hogy ne lássa a garabonccások lélekrontó játékát s míg a hercegnő fehér arcára rózsaszínű derengést rajzolt az álom különös és

érthetetlen mesék keltek szárnyra a faluban a két elátkozott királyfiról, akik minden éjszaka kockát vetnek, hogy kié legyen a kincs, amely a vén kőrösfű alá van elásva. Tihamér nyert s míg tarsolyában rejtette a kockát, a szent Istvánról elnevezett templom góthikus főoltára jelent meg szemei előtt, amelynél örök hűséget fog esküdni a hercegnőnek.

De a hoppmester megadta a jelt s míg az ábrándos szellemű lengyel apród himzett selyem kesztyűbe bujtatta gondosan ápoltságát a Balassa-versek érzelmes szívével olvasója már szenvedélyes tüzzel vitte táncba a fehér arcú hercegnő asszonyt, aki negédesen és istennőkhöz méltó gráciával lépegetett apró cipős lábaival a fehér zománcos keramiton. S hiába volt aztán kimagyarázás s hiába hivatkozott Bálint a várkisasszony hívó pillantására, mégis csak secundánsok gyűltek össze a lovag teremben s másnap még a hercegnő szőke feje párnáin nyugodott, mikor a nyéstei erdőben kardok csattogására ébredtek fel az édes szavú madarak, akik a holdfényes éjszakán egymásról álmódó szerelmesek ablaka alatt énekeltek. Vértört s a nemes apródok már harmadszor cserélték ki megcsorbult kardjaikat s harmadszor készültek a halálos összecsapásra a várkisasszony ragyogó szeme miatt, mikor az aranykorsós udvari követ s udvari szolgálattételre rendelte be az apródokat.

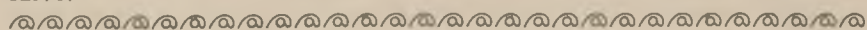
Kezet fogtak az apródok s míg kardforgató jobbuk hékésen simúlt egymásba, szemük egyhangúlag jelölte ki a teret, ahol éjfél órán új viadalt kezdenek a fehér arcú hercegnőért.

De szomorúság és bánat borult a szívükre s kard helyett könyvet keresték egymást, mert még le sem vetették a bajvivó vértet, már megdörmült a várfalon a vendég hirdető réz-mozsár és szoros glédába kellett állniok a mesebeli királyfi előtt, aki sokféle ajándékok között egy egyszerű kis karikagyűrűt is hozott a fehér arcú várkisasszony alabástrom finomságú, hosszú fehér ujjára.

Leírtam ezt a régi történetet azoknak okulására, akik verőfényes őszi délutánokon ifjan és szomorúan keresik a magányt. Leírtam, hogy vidúljanak fel, mert a fehérarcú várkisasszony már közeledik a cukrászda vagy a várkert felől és még ma az elhagyott utakon kószáló apródoké a mosoly, amely ajkai körül játszadozik. Azonban a kék hegyek mögött már kantározza lovát a mesebeli királyfi; holnap már megdörmülnek a vendég hirdető réz-mozsarak a bástyafokon s mire a nap lehanyatlik — hajh — karikagyűrű lesz a várkisasszony

fehér ujján, amely ha majd először csillan meg az ezüstös napfényen,
halálos szomorúságba borúl az ifjú apródok magánykereső ábrándos
szíve.

Búcsú-séta a pataki utcákon.

— 1919 május. —

. . . Itt megláttam —

Óh szeptemberi alkony!

De bús, de szép, de csoda szülő voltál

. . . Megismertem . . .

(De akkor már régóta

Neki szentelve füstölgött az oltár!)

. . . Innen kísértem haza legelőször . . .

. . . Itt mondtam meg, hogy nagyon szeretem . . .

. . . Itt ígérte, hogy üzeni fog néha,

Egy-egy illatos fehér levelen . . .

. . . Itt találkoztam Véle utóljára,

Itt csókoltam meg drága kis kezét . . .

S ahogy itten a sarkon visszafordult

Láttam utolszor szőke szép fejét . . .

. . . Itt irtam hozzá a legelső verset,

Ahol most írom ezt a furcsa dalt . . .

S itt is fognak tán kiteríteni érte

Mert elmennék. de tudom, visszatart . . .

. . . Mert elmennék . . . de tudom . . . visszatart.

Ajánlás.

Princesse, íme, hogy újra láttam, érzem,
Hogy e versek, már nem Magához szólnak,
Maga talán még gúnyosabb, mint régen
S nem barátja a rímbe szedett szónak.

De azért mégis Magának ajánlom
E verseket, hogy olvassassa őket.
S ha úgy fordul, hogy zokogni szeretne,
Sirassa meg a versel szeretőket.

Szendrey László.

Egyházi élet.

— Nyílt levél a „Sárospataki Ifj. Közlöny“ szerkesztőségéhez. —

Kedves szerkesztő úr! Örömmel értesültem róla, hogy a *Sárospataki Ifjúsági Közlöny*t, a nehéz viszonyokkal dacolva, újból megakarják indítani és így a főiskolánk körében folyó életről, az ifjúság munkálkodásáról a közeli és távoli vidék közönségét — amely most is érdeklődéssel, szeretettel gondol reánk — értesíteni. Nagyon helyesen teszik, ha képesek az útjokban álló nehézségeket leküzdeni. Sajnos, mi a *Sárospataki Ref. Lapok*-kal nem vagyunk ily kedvező helyzetben; mi nem tudunk olvasóközönségünkkel érintkezni s így egyelőre nem gondolhatunk a lap megindítására. Talán majd újévkor, ha akkorra javúlnak a viszonyok! Ha főiskolánkon kívül az egyházkerületünk területén fölmerülő nevezetesebb újdonságokat is megemlíti lapjában, azt is csak helyeselni tudom, hiszen egyházkerületünk közönsége az egyházi életnek több mint egy év óta tartó dermedtsége folytán csak úgy eped azután, hogy az egyházi élet eseményeiről, változásairól értesüljön és így szívesen fogja venni, ha ez irányú érdeklődése bármi kis mértékben kielégítésre talál. Sárospatak, 1919 nov. 5. Szíves üdvözlettel kész híve: *Dr. Rác Lajos*, tanár.

Egyházi Élet címen egy ideiglenes új rovatot nyitunk Közlönyünkben. Az egyházak érintkezése és tájékoztatása a célunk amennyiben értesülhetünk az egyházi eseményekről. Rövid híreinket lehetőleg hivatalos helyekről szerezzük be. Kérjük előfizetőinket támogatásnak e törekvésünkben s közöljék velünk az egyházakra vonatkozó fontosabb híreket. Rovatvezető Illyés Bertalan, szénior.

A tiszántúli ref. egyházkerület bírósága Zoványi Jenő debreceni theol. tanárt lelkészi oklevelétől megfosztotta. Zoványi Jenő az ítélet ellen felebbezett.

A zsinatot és konventet az elnökség október 2 és 3-ára hívta össze, de a megjelentek csekély száma miatt egyik ülés sem volt megtartható. A konventi bírósági ülés is elmaradt, amely Zoványi Jenő ügyében lett volna hivatott ítélezni.

Köröskenyi István vámosujfalui lelkész a konventi nyugdíjazó bizottság saját kérelmére nyugdíjazta. — *Pungur Béla* vámosujfalui, majd sárospataki segédlelkész a vámosujfalui egyház egyhangúlag lelkészül meghívta. Gratulálunk.

Gyász hírek. *Szinyei Gerzson* ny. gimnáziumi tanár június hóban meghalt. Munkássága úgy nyelvészeti, mint történeti szempontból igen nagy jelentőségű volt a főiskolára nézve. — *Szinyei Gerzsonné*

férje halála után 4 hónappal meghalt. — *Zsoldos Benő* nyugalmazott főgimnáziumi tanár 71 éves korában 1919 július 24 én meghalt. A görög nyelv ország hírtudós tanárának halála fájdalmasan érintette a főiskola tanári karát és ifjúságát — *Idősb. Görömbey Péter*

nagykállói lelkész és a középszebolcsi egyházmegye esperese június hó folyamán meghalt. — *Diószeghi Mihály* átányi lelkész. egyházmegyei tanácsbíró július hóban meghalt. — *Zempléni Árpád* kiváló író, főiskolánk volt növendéke Budapesten meghalt.

Egyleti élet.

A **Gimn. Erdélyi Önképző-Kör** a múlt iskolai év végén megvalasztott ifj. elnök, Bukoveczky József elnöklete alatt okt. 10-én tartotta alakuló közgyűlését. Tanárelnöknek Elekes Imre főgimn. tanárt hívta meg a Kör; tisztikarát pedig a következőkben állította össze: titkár: Kun László VIII. g. o. t., jegyző: Nagy Sándor VII. o. t., pénztárnok: Kocsis Sándor VII. o. t., ellenőr: Diószeghy Dániel VIII. o. t., főkönyvtárnok: Fehér István VIII. o. t. és alkönyvtárnok-aljegyző: Csízy István VII. o. t. Bizottsági tagok a VIII. osztályból: Gönczy Pál, Perzsenszky József és Reinhardt Béla. A VII. osztályból: Papp Gábor és Varga Tivadar.

Betegsegélyző Egylet dr. Kun Zoltán főiskolai orvos elnöklete alatt okt. 29-én alakult meg. Az egylet alelnöke és pénztárnoka hivatalból: Illyés Bertalan senior. Jegyző: Molnár Pál III. é. hh., ellenőr: Böszörményi Gyula III. é. hh. Bizottsági tagok: Molnár Béla IV. é. hh., Szendrey László III. é. hh., Benke József II. é. hh., Bodnár László I. é. hh., Móré Márton IV. é. jh., Máthé Zoltán III. é. jh., Börsós János II. é. jh., Rohoska József I. é. jh., Bukoveczky József

Rovatvezető: **Molnár Béla,**

és Jakabfalvy Géza VIII. o. g. t., Nagy Sándor és Csízy István VII. o. g. tanulók.

Sárospataki Főiskolai Énekkar.

A legismertebb főiskolai egylet, az „örög kórus” is megalakult okt. 15-én, H. Bathó János főisk. ének- és zenetanár elnöklésével. Ifj. elnök lett: Szendrey László III. é. hh., főprecentori állásra Illyés Bertalan seniort kérte fel, alprecentor Molnár Béla IV. é. hh., Protokántorok az I. tenorból: Sarkady Ferenc IV. é. hh., II. tenorból: Böszörményi Gyula III. é. hh., I. bassusból: Illosvay Ferenc II. é. hh., II. bassusból: Koncsol János III. é. hh. Az egylet jegyzője: Illosvay Ferenc. — Az énekkar létszáma a tavalyihoz képest örvendetesen emelkedett. Ugyanis tagjainak száma 32. Az első próbát okt. 31-én állotta ki, amikor is két énekdarabban szerepelt az ünnepélyen. Legutóbb pedig nov. 2-án, Maller Sándor főisk. tanár felett énekelt gyászdarabokat és kísérte ki utolsó útjára.

Ifjúsági Egylet. Megalakult okt. 29-én. Hivatalból elnöke: Illyés Bertalan senior. Alelnöke: Molnár Béla IV. é. hh., jegyzője: Koncsol János III. é. hh., pénztárnoka:

Vincze Károly II. é. hh., ellenőr: Böszörményi Gyula III. é. hh., Bizottsági tagok: Szabó Sándor III. é. hh., Benke József II. é. hh., Fodor Géza I. é. hh., Móré Márton IV. é. jh., Máthé Zoltán III. é. jh., Bórsós János II. é. jh., Zombory László I. é. jh., Zsiros József VIII. o. t., Nagy Sándor VII. o. t. Hivatalból bizottsági tagjai: Molnár Béla IV. é. hh. theologuselnök és Bukoveczky József VIII. o. g. t., az Erd. Önk. elnöke. — November 1-én, Maller Sándor főgimn. tanár megdöbbenő halála alkalmával rendkívüli gyűlést tartott az Egylet az elhunyt iránti szeretete és őszinte ragaszkodása kifejezésül, koszorúmegváltás címén személyenként 10 koronát ajánlott fel. Az összeg mikénti felhasználásáról az Egylet később fog határozni.

A Hittanhallgatók Egylete is megalakult Marton János theol. tanár elnöke alatt, okt. 24. én. Ifj. elnökévé Molnár Béla IV. é. hh.-t tette, az alelnöki állásra pedig Koncsol János III. é. hh.-t választotta meg. Tisztikara a következő: titkár: Vincze Károly II. é. hh., jegyző: Balázs János I. é. hh., pénztárnok: Urbán József II. é. hh., könyvtárnok: Szabó Sándor III. é. hh., Bizottsági tagok: Molnár Pál III. é. hh., Benke József II. é. hh. és Zsurki József I. é. hh. — Október 31-én, a reformáció emlékére ünnepi gyűlést tartott. Az ünnepélyt a XC ik zsoltár közénéklése nyitotta meg. Azután Koncsol János III. é. hh. mondott lélekemelő alkalmi imádságot, majd pedig Molnár Béla ifj. elnök mondott tartalmas beszédet. Utána Balázs János I. é. hh. szavalta el Kozma Andor remek költeményét:

„Az agg predikátor“-t. A gyűlést „Erős várunk . . .“ című közének zárta be.

Akadémiai Ifjúsági Olvasó-Egylet okt. 22. én tartotta alakuló közgyűlését. A Rohoska József theol. tanár lemondása folytán megüresedett tanárelnöki székre Harsányi István theol. tanárt hívta meg. Ifj. elnökké Szendrey László III. é. hh.-t, jegyzővé: Molnár Pál III. é. hh. t, ellenőrré: Böszörményi Gyula III. é. hh.-t választotta meg. Bizottsági tagok lettek: Molnár Béla IV. é. hh., Szabó Sándor III. é. hh., Urbán József II. é. hh. és Tárczy Gyula I. é. hh. A múlt iskolai év végén tartott záróközgyűlésen választotta meg az egylet a könyvtárnokát: Koncsol János III. é. hh.-t és pénztárnokát: Vincze Károly II. é. hh. t. Megalakulása óta az egylet 4 gyűlést tartott, melyeken aktuális ügyekkel foglalkozott.

A Jogász Egylet november 4. én tartotta meg alakuló közgyűlését. Tisztikarát a következőképpen alakította meg: Tanár-elnök: Dr. Szabó Sándor, ifj. elnök: Harszthy Vince; alelnök: Móré Márton; titkár: Somossy József; jegyző: Szathmáry Béla; pénztárnok: Borsos János és ellenőr: Kerekes Dezső. Bizottsági tagok: Móré Géza, ifj. Rohoska József, Salacz Lajos, Tóth László, Tudja László és Zombory László.

Gimnáziumi Zene-Egylet. október 1-én H. Bathó János főgimn. ének és zenetanár elnöke alatt megalakult. Tisztikara a következő: ifj. elnök: Bálint Ferenc VII. o. gimn. t.; kottatáros: Csizy István VII. o. gimn. t.; titkár: Jakabfalvy Géza VIII. o. g. t. Az Egylet

okt 31-iki ünnepély alkalmával kezdette meg nyilvános szereplését. Amikor is nagyszámú közönség osztatlan tetszését érdemelte ki

Hirek.

Az Ifj. Egylet közgyűlése — tekintettel arra, hogy az óriási drágasággal szemben csaknem vagyontalanul áll — 10 koronában állapította meg a Közlöny előfizetési díját. Midőn ezt Közönségünk tudomására hozzuk, kérjük egyszersmind legmesszebbmenő támogatását is. Ha a körülmények ismét meg nem gátolnak tervünk kivitelében, havonként pontosan fogunk bekopogtatni Olvasóinkhoz. De kérjük, különösen pataki előfizetőinket, hogy amennyiben lehetséges, előfizetésüket (10 K) már most juttassák be szerkesztőségünkhez (Főiskola Seniori Hivatal) hogy a további megjelenéshez anyagi erőnk is legyen. Felülfizetésekért hálás köszönetet mondunk. (sz. 1.)

MALLER SÁNDOR

főiskolai tanár megdöbbenő mérényletnek esett áldozatul. Ugyanis okt. 31-én d. u. $\frac{1}{2}$ és $\frac{3}{4}$ 7 között, amikor a tápintézet helyiségében tartózkodott, ismeretlen orgyilkos agyonlőtte. A gyilkos, aki a tápintézeti személyzet vallomása szerint már d. u. folyamán is ólálkodott a tápintézet körül, az ablakon keresztül küldte golyóját az ifjúság hűséges gondviselőjének testébe, aki pár perc múlva ki-szenvedelt.

A megdöbbenő tragédia részletei hamar elterjedtek a városban és óriási részvétet keltettek a társadalom legkülönbözőbb rétegeiben is. Maller Sándor kiváló alakja volt úgy a főiskolánk, mint városunk társadalmának s közbecsülésnek és szeretetnek örvendett mindazok részéről, akik ismerték. Tanári érdemei s egyéb kiváló

kvalitásai biztosították számára felsőbb hatóságaink elismerését is. Halála különösen érzékenyen érinti a főisk. tápintézetet, amelynek vezetését e nehéz időkben is fáradhatatlan buzgalommal és példás lelkiismeretességgel intézte.

Temetése folyó hó 2-án volt a főiskola udvarán nagy közönség jelenlétében. A főiskolai kórus gyászéneke után Nagy Béla theol. professor parentálta el a nagy tudású és kiváló műveltségű tanárt szívet megindító, mélyen járó gondolatokban gazdag beszédében s drámai erővel mutatott rá arra a pótolhatatlan veszteségre, mely mindnyájunkat ért.

Gyászbaborult szereteteinek ez uton is őszinte részvétünket fejezzük ki Mindnyájunk halottja Ő. Emléke legyen áldott, pihenése csendes. (szl.)

Evmegnyitó ünnepélyre gyűlt össze a főiskolai tanári kar és a jelenlevő diákság d. e. 9 órakor

szept. 8-án a főiskola imatermében, hol Nagy Béla theol. tanár kérte Isten áldását a tanárok és tanítók munkájához, majd Dr. Buza László közigazgatónak a jelenlevőkhöz intézett mély értelmű beszéde után az ünnepély véget ért, hogy Isten segítségével s jobb jövőbe vetett reménységgel ki-ki megkezdjék munkáját (vk.)

Az akadémiara beiratkozott hallgatók száma 115. Ezek közül theologus 21, joghallgató 94. A gimn. tanulói meglehetősen szép számmal vannak, amennyiben számuk magántanulókkal együtt 43.

Október 6-án szépszámú közönség jelenlétében ünnepelte meg a főiskola a magyar történet Nagypéntekét. Dél előtt 9 órakor istentisztelet tartott a főiskola imatermében, amelyen Kósa Szabó Pál szénior imádkozott, utána dr. Gulyás József főgimn. tanár tartott nagyhatású ünnepi beszédet, a melynek folyamán hazafiúi bánat megindító hangján sorolta fel az új tizenháromat, amelyeknek szomorú sorsa oly kétségbeejtően hasonlít ama nagy tizenhármak sorsához. Őszinte és mély, igazi és szívből jövő volt a megindulásunk. Őszinte volt a könnyű, mely szemünkben csillogott. Őszinte volt a sóhaj, mely keblünkben előtört. Köszönjük Gulyás Józsefnek ezt az órát. Köszönjük, hogy nem vígasztalt. Köszönjük, hogy nem takargatta ezt a szomorú, bús, halállal vívódó, küzködéses magyar sorsot, mert így szép és így gyönyörűsége az a szívet szomorító magyar bánat, amelyik — hajh — egy oktávval megint csak mélyebben vágott bele a lelkünkbe. (szl.)

Műkedvelő előadást rendezett

okt. 19-én a főiskolai tápintézetben a „Diósgyőr vasgyári Diákifjúság Önképzőköre.” Színrékrült Farkas Imre „Iglói Diákok” című énekes színműve. Az előadás sikere, jóllehet általánosságban magán viseli a műkedvelő előadások szokott jellegét, szépnek mondható. A szereplők közül különösen Faragó Ducika úrleány tünt ki, aki Evike szerepét kreálta eleven temperamentummal és bámulszék színpadi érzékkel. Kedves dalai, bájos megjelenése s izléses toalette egyaránt biztosították neki közönségünk tetszését, amely időnkint elismerő tapsokban nyert kifejezést. Férfi szerepekben különösebben kitűnt még Molcsányi Gyula, Holéczy Pista, Vancsura László, Tircsák Todor, Moldován Árpád a pedellus és Reizmann M. az Odorobina János szerepében. Főképez utóbbi volt az, aki valóban otthonos színpadi játékaival és szembetűnő művészi rutinjával nagyban hozzájárult az előadás sikeréhez. A főrendező szerepét Szántó János színművész töltötte be, akinek befolyása, művészi gondossága jótékonyan volt érezhető. Különös tisztelet illeti meg Szarka Gyula nagy t. urat, akinek odaadó buzgólkodása tette lehetővé, hogy városunk közönsége megismerkedjen az ambiciósus vasgyári ifjúsággal. (szl.)

Október 31. Egyszerű, de emlékezésre méltó ünnepélyvel ülte meg a főiskola igazgatósága ez évben a reformáció nagy napját. Dél előtt 9 órakor ünnepi istentisztelet tartott az imateremben. A közénéklés után Marton János theol. dékán mondott ünnepi imádságot, amely a maga közvetlen

egyszerűségével és fenségével emelte fel a Világosság Urához a lelkeket. Délután 3 óraker pedig ugyancsak az imateremben a nagy számban megjelent közönség előtt folyt le az ünnepély, amelyet Luther éneke vezetett be. Ünnepi beszédében Elekes Imre főgimn. tanár méltatta a nagy nap jelentőségét és ismertette azon feladatokat, amelyeket e nap minden öntudatos magyar kálvinista elé tár. Ez alkalommal mutatkozott be az újraéledt főiskolai énekkar is egy, százados multját meg nem szégyenítő énekszámmal. Ezután Szendrey László III. é. hh. szavalta el „Hálaadó ének október 31-ére“ című költeményét, melyért méltó tapsviharral jutalmazta a hálás közönség. Majd a gimnáziumi zenekar játszott elismerésre méltóan a „Bibliás ember“-ből. A szépen sikerült ünnepély „A gályarabok éneké“nek eléneklésével fejeződött be. (V. K.)

A Kósa Szabó Pál eltávozásával megüresedett szeniori állást Illyés Bertalan végzett hittanhallgatóval töltötte be a főiskolai igazgatósága. Midőn e helyen üdvözöljük az új szeniort, nem mulaszthatjuk el, hogy a réginek néhány búcsúszót ne mondjunk. Kósa Szabó Pál szerető és szeretett szeniora volt a főiskolai ifjúságnak két esztendőn át. Példás ügybuzgalma, fáradhatatlan munkakedve hivatottá tették őt erre az állásra s az ifj., melynek éléről most eltávozik mindig szeretettel fog gondolni volt vezérére, aki fáradságot, időt nem kimélve vezette ügyeit az elmúlt nehéz időkben. Különös hálával tartozik neki az Ifj. Közönség, amelynek ambiciózus és lel-

kes főszerkesztője volt s nagy része van abban, hogy az elmúlt nehéz napok után közönségünk előtt ismét megjeler hetünk. Isten veled kedves Pali bátyánk! A Te aranyos jókedved s diákos víg nótáid legyenek kísérő társaid az életben. Gondolj ránk szeretettel és szomorúsággal, mert szeretettel és szomorúsággal gondolunk rád mi is, mikor Tőled búcsúzunk. (szl.)

Tánciskola. Elmúlt a nyár, hull a köd. Szomorú szelek fújdogálnak a Királyhegy felől s a szomorú, szeles, ködös őszalkonyaton, mint egy hívó szóra, titokzatos népvándorlás kezdődik napról napra. Esernyős öreg bácsikák, fejkötős asszonyok bájos bakfiskák és ifjú gentlemannok huznak esténként a cukrászda felé! Hova — merre? Ha egy pár lépést követjük őket csakhamar zongora szó és furcsa vezényszavak: schlingen, póz . . . ütik meg füleinket. Ahá . . . tánciskola. Hat hete már, hogy megnyílt Petris József tánciskolája a Harstein cukrászdában, hat hete már, hogy a fiatalág részére megszűnt minden, csak egy van a tánciskola. Erről álmodnak a fekete vagy szőke hajú kisasszonyok, erről fütyüli nótáját a kivételesen simára fésült mendikáns és a szomorú arcú tógátus, ha megesik rajta a baleset, ékes sasszéval távozik a dísztelen kolloquium szinteréről . . . Esték-esték, színes, szép, kacagásos-muzsikás esték . . . muzsikától hangos alkonyatonként az utca, majd mikor pisilákolni kezdenek már a villa.ymécek, még egy szó, egy mosoly, egy kézszerítés s aztán lányok jobbra, fiúk balra, vagy együtt, de sönanglé hazáig. (szl.)

Ifj. Rác Lajos főiskolánk volt növendéke s közlőnyünk volt szerkesztője akinek fogságbajutásáról hirt adtunk annak idején olvasóinknak, mult hó végén fogságából Irbitből Berlinen és Nürnbergben keresztül hazaérkezett, midőn örömmel üdvözljük hazaérkezte alkalmával, kívánjuk neki, hogy a szülei szeretet feledtesse el vele ezt a sok-sok szenvedést, amelyet átkellett élnie.

Bathó János legújabb dalai — két új kuruc dal — e hó folyamán megjelenik. Ára 5 korona. A legmelegebben ajánljuk olvasóinknak e két dalt, melyek újabb gyöngyei a Bathó János poéta lelkének. — A kottafüzet két szíben nyomott címlapjának modern kivitele a főiskolai nyomdát dicséri.

Tartalom:

Szl.: Előszó. — —a.: Maller Sándor. — Szl.: Szeressük egymást. — Rövid fohász a büszkeséghez. (Vers) — I. B.: Dr. Rác Lajos. — Szl.: Óda a Békéhez! — Arcképre. (Vers.) — Szl.: Régi történet. (Novella.) — Szl.: Búcsú-séta a pataki utcákon. — Ajánlás. (Vers.) — Fgyházi élet. — Egyleti élet. — Hírek. — Felelősszerkesztői üzenetek.

Felelősszerkesztő üzenetei.

Kéziratokat nem adunk vissza. Következő számunk megjelenik december 10-én.

Kéziratokat nov. 25-ig kérjük beküldeni.

Jolánka. Már itt vagyunk.

Dr. L. P. Köszönjük. Jön.

Gyula. Rátettük a fásládát.

Ellenőr. „Elment! . . .“ A mienk nem!

Dante. Vacsora. Mintha csak a konviktusban adták volna.

Szolnokiak. Már itt. Már így. Most szomorkodva, majd vigadva, reménykedve vagy hitehagyottan, de mindig elmélázón és kedvesen emlékezem Rátok. Csók. Kézcsók, üdv.

Jegenyefa. Üljön a hegyibe

Bagoly. Hol késel az éji homályba

Bálint Melinda 13. Irtál, irtam,

írj. Vigyázz! hazajön Bánk!!!

B. E. Elmúltott a nyár . . .

Kiadóhivatali főnök: Vincze Károly. Kiadja: a „Fői.k. Ifj. Egyesület.”

*****
 Megjelenik július és augusztus kivételével havonta egyszer
 Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sárospatak. Kollégium.
 Előfizetés egész évre 10 kor.